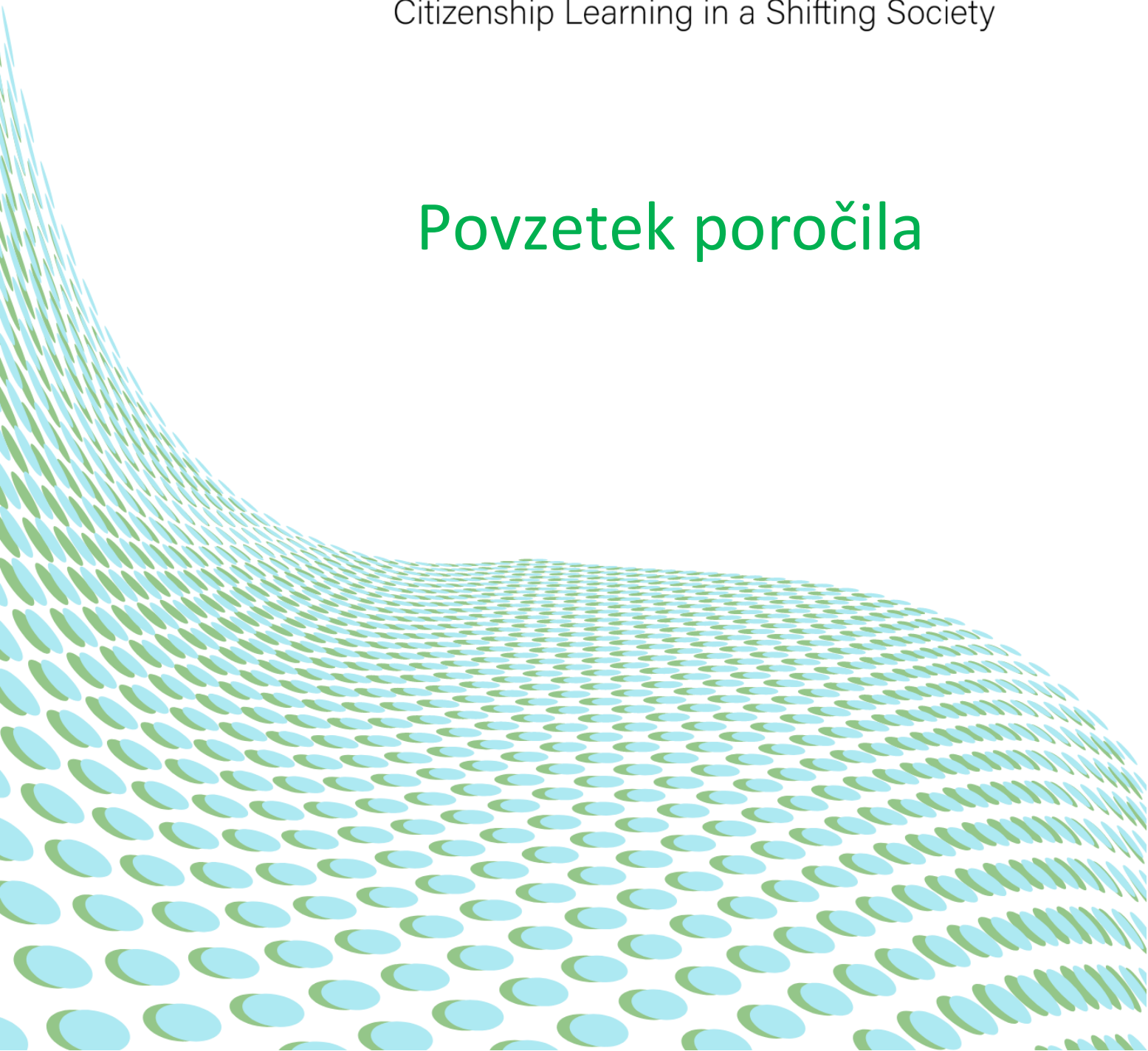

**START
POINT**

Citizenship Learning in a Shifting Society

Povzetek poročila

Uvod:

To je zbirno poročilo, ki izhaja iz šestih poročil držav, pripravljenih v okviru projekta StartPoint, ki ga financira EU (št. projekta: 2021-1-DE02-KA220-ADU-000026469). Konzorcij sestavlja 6 organizacij s sedežem v 6 državah EU: KulturLife gGmbH (Nemčija), CSI Centre for Social Innovation LTD (Ciper), Learning for Integration RY (Finska) InterAktion - Verein für ein interkulturelles Zusammenleben (Avstrija), Rightchallenge - Associação (Portugalska) ter Društvo za Razvijanje Prostovoljnega Dela Novo mesto (Slovenija). Najprej bomo pregledali povzetek ugotovitev vsake države, ki smo jih pridobili s pomočjo pisarniških in terenskih raziskav, opravljenih v zadnjih nekaj mesecih, nato pa bomo podali splošne zaključke. To nam bo pomagalo pri določanju trenutnega stanja v naših interesnih državah, obstoječih dobrih praksah in šibkih točkah, na področju katerih lahko delujemo. Ta raziskava bo prav tako podlaga za nadaljnje sklope projekta, katerih cilj je priprava gradiva za usposabljanje ter podporo družbeni in politični participaciji ranljivih mladih odraslih v naših državah.

Slovenija:

Na področju integracije v Sloveniji, večino pobud izvajajo nevladne organizacije, ki jih financirata Republika Slovenija ali Evropska komisija. V obstoječem sistemu integracije obstajajo pomanjkljivosti. Ko gre za to tematiko, je potrebno močnejše usklajevanje in vključitev vseh pomembnih deležnikov v proces odločanja.

Med raziskavo, ki je bila izvedena, smo glede te tematike zaznali mešane občutke. Nekaj udeležencev je bilo zadovoljnih z vključevanjem ciljne skupine v družbeno politično življenje države, drugi pa so dejali, da bi lahko bilo bolje. Glavne ugotovljene ovire za motiviranje so bile pomanjkanje vodij, razpoložljivosti, virov, motivacije in izobraženih ljudi. Obstajajo tudi jezikovne ovire ter pomanjkanje dostopa ranljivih ljudi do informacijskih virov izven infrastrukture velikih mest.

Nekatera priporočila, ki jih je treba poudariti na podlagi dokumentacijske in terenske raziskave:

- Slovenija mora vzpostaviti celovit sistem podpore za vključevanje, ki bo deloval v obe smeri: nudil podporo priseljencem in lokalnemu prebivalstvu.
- vzpostavitev lokalne koordinacije na področju vključevanja, ki bo vključevala vse akterje na tem področju (centre za socialno delo, zavode za zaposlovanje, šole, vrtce, zdravstvene centre, predstavnike delodajalcev itd.).
- Razširitev pravice priseljencev do intenzivnega orientacijskega programa z vključevanjem lokalnih akterjev na področju vključevanja.
- Oblikovanje prilagojenih programov učenja slovenskega jezika, zlasti programov opismenjevanja, v obliki individualnih ur, posebnih programov poklicnega usmerjanja in prilagojenih programov poklicnega izobraževanja (zlasti na deficitarnih področjih).
- Razvoj izobraževanja za medkulturno mediacijo na ravni izobraževalnega programa in vključitev v nacionalno poklicno kvalifikacijo.
- Oblikovanje programov, na bazi skupnosti iz okolice uporabnikov, za podporo razpršenim možnostim nastanitve in olajšanje dostopnosti do instrumentov za podporo integraciji.
- Vzpostavitev mehanizma za ozaveščanje in obveščanje delodajalcev ter krepitev njihovih kompetenc za medkulturno komunikacijo.
- Prosilcem za mednarodno zaščito je treba zagotoviti hitrejši dostop do trga dela od sedanjih devetih mesecev do največ treh mesecev po prijavi, da bi jim zagotovili možnost zakonitega dela in jim poiskati zaposlitev.

Finska:

Na Finskem se mladi na splošno zanimajo za politiko, čeprav se načini sodelovanja danes morda bolj razlikujejo. Na primer, sodelovanje v razpravah v družbenih medijih, je do neke mere nadomestilo glasovanje kot način sodelovanja. Glede na raziskavo, so glavne ovire za spodbujanje znanja in udeležbo ciljne skupine, pomanjkanje sredstev, motivacije, programov usposabljanja in mentorjev.

Študije kažejo tudi, da izobrazba ustreza državljski in politični udeležbi, torej tisti z nižjo stopnjo izobrazbe so običajno politično manj dejavni. Zlasti mladi z ozadjem migrantov imajo nižjo stopnjo udeležbe kot domorodni Finci, vendar je to lahko tudi posledica številnih drugih dejavnikov.

Na Finskem obstajajo številni programi, prakse in projekti za povečanje participacije mladih, veliko informacij je na voljo na spletu, vendar pa le-te niso zelo usklajene in lahko dostopni. Tudi število organizacij, ki se ukvarjajo z migranti na Finskem narašča. Takšne organizacije sicer omogočajo državljsko udeležbo, vendar pa so še vedno majhne in imajo omejena sredstva. Dostop do informacij in programov je lahko otežen za tiste, ki ne obvladajo finskega jezika ter imajo nižjo izobrazbo ali prihajajo iz prikrajšanih okolij. Potrebni so zlasti projekti, ki se osredotočajo na potrebe prikrajšanih skupin in na to, kako takšne ciljne skupine motivirati za večjo aktivnost.

Nemčija:

Zdi se, da so glavni dejavniki, ki vplivajo na to, ali se skupina nagiba k sodelovanju v družbenem in političnem življenju svoje države, ko gre za Nemčijo, stopnja izobrazbe, dohodek in zanimanje za samouresničitev posameznika. Kar zadeva obstoječe pobude za vključevanje, se zdi, da se ciljna skupina ne počuti nagovorjena ali dobrodošla. Zdi se, da se zlasti mladi ne počutijo zaznane v sedanjih pobudah za vključevanje mladih, saj menijo, da njihova življenjska realnost ni ustrezno prikazana. Kar zadeva priporočila,

je treba izboljšati načine in poskuse vključevanja, ki mora postati bolj vključujoče in prilagojeno mladim, ob upoštevanju različnih socialnih in finančnih okolij. Ugotovljeno je bilo, da se v Nemčiji za dejavnik uspešnega vključevanja šteje prilagajanje migrantov povprečnim družbenim vrednotam v smislu izobrazbe in poklica. Tem ljudem je treba jasno povedati, da obstaja želja po njihovi vključitvi, da so slišani in da so dragocen del naše družbe.

Raziskava:

Zdi se, da ugotovitve raziskave potrjujejo zgoraj navedeno. Skoraj polovica anketirancev se ne zaveda podobnih pobud v državi. Zdi se, da nevladne in neprofitne organizacije prevzemajo vodilno vlogo pri pobudah za pomoč naši ciljni skupini (CS). Zdi se, da so glavne ovire pomanjkanje sredstev, programov usposabljanja in mentorjev, ki bi se ukvarjali s tem vprašanjem, ter pomanjkanje socializacije z ostalim prebivalstvom CS. Kar zadeva priporočila za prihodnost, si večina vprašanih želi financirati nove pobude, kar izraža splošno razočaranje nad tem, kako stvari potekajo in obstoječimi rešitvami.

Avstrija:

Po mnenju MIPEX-a avstrijske politike ustvarjajo več ovir kot priložnosti za vključevanje migrantov, ki niso državljani EU, v avstrijsko družbo.

Avstrijski pristop MIPEX označuje kot "začasno vključevanje", saj neevropski migranti uživajo osnovne pravice in podporo pri enakih možnostih, niso pa deležni podpore in varnosti za stalno naselitev. Ta pristop tudi spodbuja avstrijsko prebivalstvo, da na priseljence gleda kot na tujce in ne kot na enakovredne.

Avstrija ima v sistemu MIPEX nižjo oceno od evropskega povprečja, saj je prejela 46 od 100 točk in je poleg Švice in Danske najbolj negotova država med vsemi 56 državami MIPEX.

Od osmih točk, ki jih analizira MIPEX (mobilnost na trgu dela, združitev družine, izobraževanje, zdravje, politična udeležba, stalno prebivališče, dostop do državljanstva, anti-diskriminacija), je najbolj ugodno ocenjen zdravstveni sektor, kjer imajo priseljenci enake pogoje kot domačini, če imajo priznan status in nacionalno zdravstveno zavarovanje. Hkrati so zdravstvene informacije predstavljene v različnih jezikih in v različnih oblikah, tako da so dostopne veliki večini priseljencev, vendar je medkulturnih mediatorjev premalo. Po drugi strani sta najslabše ocenjeni področji politična udeležba in dostop do državljanstva. Migrantom ni dovoljeno voliti, združenja priseljencev pa imajo zelo majhno podporo. Upravičenost priseljencev do avstrijskega državljanstva je še vedno zelo neugodna zaradi zelo strogih zahtev za naturalizacijo, kot so jezik, dober značaj, dohodek in stroški, Avstrija pa tudi ne dovoljuje dvojnega državljanstva.

Portugalska:

Kljub nekaterim dokazom, da se demokratična udeležba med mlajšimi generacijami Portugalske zmanjšuje, je bolj verjetno, da se način njihove udeležbe preprosto spreminja. Glede na različne podatke, mladi razvijajo zanimanje za demokratično udeležbo prek spletnih sredstev, prostovoljstva, kampanj, peticij in aktivizma. Čeprav stopnja udeležbe v demokratični družbi ni tako nizka, kot bi morda pričakovali, je zelo jasno, da mladi iz prikrajšanih okolij naletijo na veliko več ovir za aktivno udeležbo.

Obstoječe dobre prakse, ki spodbujajo državljansko učenje in demokratično participacijo, kot so Nacionalna strategija državljanske vzgoje, Nacionalni načrt za demokratično pismenost ali Participativni proračun za mlade, so naši ciljni skupini manj

dostopne kot ostalim. Kulturni, jezikovni, ekonomski in geografski vidiki lahko bistveno ovirajonjihovo sposobnost polnega sodelovanja v demokratičnem življenju.

Rezultati revizijske raziskave so pokazali, da ni soglasja glede tega, ali imajo člani ciljne skupine dostop do državlanske in socialne udeležbe ali ne. Poleg tega se večina udeležencev ni zavedala nobenih pobud ali dobrih praks, ki spodbujajo udeležbo mladih. To kaže na to, da je treba razviti in izvajati pobude, ki dosejajo mlade prikrajšane odrasle in jim resnično dajejo priložnost in orodja, da so aktivni državljani v družbi.

Ciper:

Zdi se, da se na splošno obotavljamo pred spremembami in opuščanjem starih praks. Zdi se, da je izobraževanje o družbenem in političnem življenju v veliki meri namenjeno otrokom in mlajšim učencem kot odraslim, še manj pa ranljivim odraslim. Na splošno na Cipru ni močne kulture izobraževanja odraslih. Zdi se, da so protagonisti prizadevanj za pomoč ciljni skupini nevladne in neprofitne organizacije. Posodobiti je treba učne načrte za izobraževanje odraslih in spodbujati kulturo učenja.

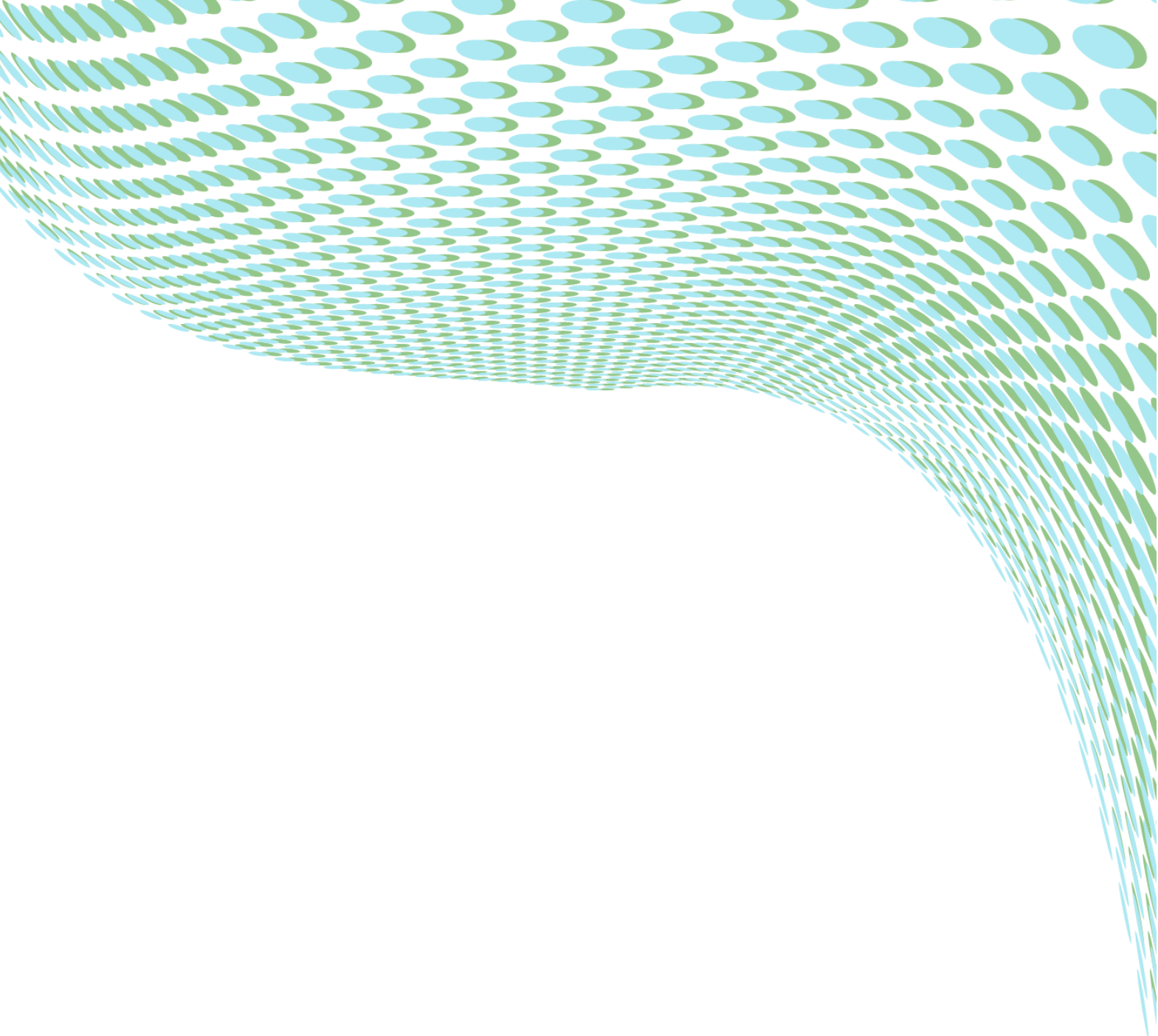
Čeprav je v akademskih virih in v raziskavi navedenih nekaj dobrih praks, je še veliko prostora za izboljšave. Vsi, ki sodelujejo pri tovrstnih pobudah, od učiteljev do vodij usposabljanja in predstavnikov zainteresiranih strani, potrebujejo usposabljanje o raznolikosti in razumevanju večdimenzionalnih ranljivosti, s katerimi se CS običajno sooča.

Zdi se, da so glavne ovire, s katerimi se sooča ciljna skupina, povezane z izolacijo od glavnega prebivalstva zaradi pomanjkanja dostopa do tehnologije, jezika in virov. Čeprav je mnogim udeležencem uspelo izpostaviti kar nekaj dobrih praks, se zdi, da obstaja velika potreba po inovacijah in vključevanju. Zdi se, da za to demografsko skupino ni prostora ali platforme, kjer bi lahko izrazila svoje pomisleke, kaj šele, da bi bila vključena v dialog, kot vsi ostali.

Sklepi:

Ob upoštevanju ugotovitev konzorcija držav, lahko pripravimo naslednje sklepe in sprejmemo naslednja priporočila:

- Zdi se, da so glavne težave na vseh področjih pomanjkanje sredstev, jezikovna ovira in dostopnost glede na lokacijo.
- Nevladne in neprofitne organizacije so v ospredju pobud, povezanih s temo tega projekta.
- Potrebna so večja prizadevanja za sistemske, vladne spremembe.
- CS, zlasti mladi, se ne čutijo zastopani ali upoštevani v večini obstoječih pobud.
- Zdi se, da priporočila dajejo prednost inovacijam in financiranju novih pobud.
- Ciljna skupina nima osnovnih elementov, potrebnih za uspeh; potrebni so jezikovni tečaji, dostopnost v vseh oblikah in vključevanje vseh deležnikov v pobude, namenjene CS.
- Še naprej bi bilo treba spodbujati kulturo vseživljenjskega učenja, zlasti ko gre za civilno in politično življenje.

Center for Social
Innovation

Co-funded by
the European Union

Podpora Evropske komisije za izdelavo te publikacije ne pomeni odgovornost do vsebine, ki odraža stališča avtorjev, Komisija ne more biti odgovorna za zbir informacij ali vsebino.

Projekt št. 2021-1-DE02-KA220-ADU-000026469